

Modeller for en liberalisering af postsektoren

1. Indledning

Post Danmarks rammebetingelser er under forandring. Således er postområdet præget af dels EU's liberaliseringsinitiativer, dels den teknologiske udvikling indenfor kommunikationsområdet i form af øget substitution mellem traditionel brevpost og elektronisk kommunikation, men også af en stigende internationalisering.

Hertil kommer, at ændrede krav fra transportkøbere forstærker den øgede konkurrence blandt transport- og logistikelskaberne og bevirker, at udviklingen går mod en konsolidering i branchen med færre og større operatører.

I lyset heraf skal der udarbejdes en ny postpolitik for omfanget af Post Danmarks fremtidige enerettigheder og postale pligter.

I dette bilag beskrives forskellige modeller for en liberalisering af postsektoren, i takt med eller hurtigere end EU's liberaliseringstakt, der ned sætter eneretten til 50 gram senest i 2006, og i 2006 fastlægger om eneretten skal afskaffes i 2009.

Et liberaliseret postmarked skal føre til en øget konkurrence i postsektoren, hvilket er en forudsætning for, at forbrugerne i det lange løb kan sikres billige og gode produkter, der dækker forbrugernes og virksomhedernes behov. Det skal dog understreges, at en liberalisering ikke altid betyder billigere og bedre produkter for alle forbrugere. Således vil det formentlig være de største afsendere, der vil opnå de største fordele ved en liberalisering.

Formålet er dog at sikre en effektiv konkurrence, hvor konkurrencepresset får postvirksomhederne til at udvikle nye serviceydelser og produktionsprocesser.

På denne måde kan en liberalisering være med til, at samfundets ressourcer bruges så effektivt som muligt, og at forbrugerne får tilbudt varer og tjenester, der ikke er dyrere end nødvendigt.

For at sikre mere velfungerende markeder, er det vigtigt at nedbryde barrierer for konkurrence, og øge gennemsigtigheden for forbrugerne. Dette skal et liberaliseret postmarked - på sigt - være med til at ændre.

Udviklingen de senere år, har imidlertid betydet, at Post Danmark A/S ikke kun møder konkurrence fra andre postvirksomheder, men også udsættes for konkurrence fra den elektroniske kommunikation. Der er således god grund til at tro, at den øgede konkurrence fra alternative kommunikationsformer samt truslen om den kommende liberalisering allerede i den nuværende situation sætter et betydeligt pres på Post Danmark A/S til at udvikle nye og bedre produkter samt til at effektivisere ressourceforbruget.

På trods af den stigende konkurrence i sektoren, er der fortsat række opgaver i postsektoren, som ikke alene lader sig løse på markedsvilkår. Såsom prisfastsættelse og national postforsyning.

Den begrænsede konkurrence, der er i vid udstrækning er en konsekvens af den offentlige regulering betyder, at såfremt eneretten begrænses, må det nødvendigvis føre til enten forringelser af den service, der er finansieret af de regulatorisk skabte monopoler, eller at der skabes nye finansieringsmekanismer for Post Danmark A/S. Det er derfor afgørende at den rigtige liberaliseringstakt vælges, således at et reguleret brevmonopol ikke afløses af et ureguleret brevmonopol.

Det er værd at bemærke, at en yderligere liberalisering af det danske postmarked vil indebære, at Danmark ligger på forkant af store dele af EU, dog parallelt med Sverige og England.

En asymmetrisk, og dermed proaktiv liberalisering af det danske postmarked kan have uønskede virkninger i den forstand, at Post Danmark A/S vil kunne møde konkurrence i sit hjemland, mens postoperatører, som ikke er kommet så langt med hensyn til deregulering kan konsolidere stillingen i deres respektive markeder.

Men med den stigende konkurrence fra henholdsvis andre kommunikationsformer og postvirksomheder, er det afgørende, at Post Danmarks rettigheder står mål med den byrde, som befordringspligten pålægger selskabet.

2. Post Danmarks rettigheder og pligter

Post Danmark A/S er i dag underlagt følgende rettigheder og pligter: